

Студент 5 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ

СЛУЖБА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Анотація. Розкрито необхідність служби внутрішнього аудиту як інструменту управління підприємством.

Аннотация. Раскрыта необходимость службы внутреннего аудита как инструмента управления предприятием.

Annotation. The need of the internal audit as a tool for the company management is revealed.

Ключові слова: внутрішній аудит, управління підприємством, внутрішні аудитори, якість внутрішнього аудиту.

Унаслідок того, що керівництво фізично не має можливості отримати й оцінити інформацію, необхідну для прийняття правильних управлінських рішень в умовах постійних змін конкурентного середовища, зростання підприємств, підвищення складності процесів управління, особливу увагу слід приділити впровадженню служби внутрішнього аудиту на підприємстві. За кордоном, особливо в країнах Заходу та Японії, діяльність служб внутрішнього аудиту на підприємстві є обов'язковим елементом його функціонування. В Україні ця система тільки набуває розвитку, тож потребує детального вивчення всіх деталей та особливостей.

Метою даного дослідження є теоретичне обґрунтування необхідності впровадження служби внутрішнього аудиту, а також визначення ролі внутрішнього аудиту в системі управління підприємством.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

1) визначити необхідність впровадження служби внутрішнього аудиту на великих підприємствах та товариствах у сучасних умовах господарювання;

2) визначити дієвість служби внутрішнього аудиту як інструмента управління підприємством.

Питаннями впровадження і функціонування служби внутрішнього аудиту на підприємстві займаються такі вчені як: Р. Адамс, Андреев В. Д., Бутинець Ф. Ф., Дорош Н. І., Огнева А. М., Усач Б. Ф., Ченаш В. С. [1 – 5]. Але недостатньо уваги приділено проблемам контролю та оцінки якості роботи внутрішнього аудиту та його місця в системі управління підприємством.

В економічній літературі на сьогоднішній день запропоновано цілий ряд підходів до визначення категорії "внутрішній аудит", що пов'язано, насамперед, з тим, що в Законі України "Про аудиторську діяльність в Україні" це не висвітлено, а основні елементи проведення внутрішнього аудиту регулюються міжнародними стандартами.

Найбільш прийнятним і повним, на думку автора, є визначення, що описує внутрішній аудит як систему контролю, яка організована в інтересах власників, регламентована внутрішніми нормативними актами на підприємстві, з метою визначення правильності ведення діяльності суб'єктом господарювання, достовірності її показників, а також розробки пропозицій щодо збільшення ефективності функціонування підприємства та координація впроваджених заходів [1; 2; 5].

На думку автора, ефективність роботи служби внутрішнього аудиту буде найвищою, якщо її функціональні зв'язки з іншими підрозділами будуть максимально обмежені. Мінімізація відносин із різними підрозділами підприємства мають позитивний вплив на вирішення багатьох питань.

Результати внутрішнього аудиту повинні допомогти організації виконувати її функції і сприяти збільшенню прибутку. При цьому здійснюється контроль за досягненням цілей, визначених керівництвом, ефективністю процесів і досягненням бажаних результатів у різних напрямках [6].

Критерієм якості внутрішнього аудиту на підприємстві виступають такі показники, як повнота аудиторських перевірок, сума витрат на їх проведення та економічна ефективність, що передбачає встановлення прийнятної для окремого підприємства відповідності між затратами на утримання аудиторської служби та коштами, які вдалося зекономити в ході продуктивної діяльності внутрішніх аудиторів [3].

Зрозуміло, що наведені показники мають здатність значно коливатись залежно від конкретних особливостей підприємства та зовнішніх ринкових умов. Саме тому на заході практикують різноманітні системи самооцінки ефективності своєї роботи внутрішніми службами аудиту, зокрема було введено посаду "менеджера забезпечення якості", що займається лише перевіркою якості внутрішнього аудиту [4]. Тож, на думку автора, щоб покращити результати діяльності служби внутрішнього аудиту, її працівники повинні бути зацікавлені процесом виконання своїх обов'язків, а також діяти узгоджено і проявляти ініціативу.

Таким чином, служба внутрішнього аудиту є з'єднуючою ланкою між процесом збору інформації і процесом прийняття ефективних управлінських рішень на всіх стадіях функціонування підприємства. Крім того, внутрішній аудит є органічною частиною загальної системи менеджменту. Недопущення в майбутньому необґрунтованих і незаконних дій працівників підприємства, неправильних та неефективних управлінських рішень буде гарантовано функціонуванням служби внутрішнього аудиту на підприємстві.

Одним із напрямів підвищення ефективності функціонування служби внутрішнього аудиту є взаємний контроль аудиторів та правильна побудова системи оцінки якості аудиторських послуг, що надаються службою внутрішнього аудиту.

Наук. керівн. Мултанівська Т. В.

Література: 1. Адамс Р. Основы аудита / Адамс Р. – М. : Аудит, ЮНИТИ, 1995. 2. Андреев В. Д. Внутренний аудит : учебн. пособ. / Андреев В. Д. – М. : Финансы и статистика, 2003. 3. Огнева А. М. Аудит інформаційних систем і технологій / А. М. Огнева // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 6. – С. 229–232. 4. Ченаш В. С. Внутрішній аудит як система забезпечення ефективного управління підприємством / В. С. Ченаш // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 6. – С. 116–119. 5. Бутинець Ф. Ф. Аудит : підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів / Бутинець Ф. Ф. – 2-ге вид., переробл. та доп. – Житомир : ПП "Рута", 2002. – 672 с. 6. Основы аудиту : навч. посібн. / С. І. Дерев'янка, С. О. Олійник, Н. П. Кузик, О. М. Ганяйло. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 238 с. 7. Цурик С. І. Необхідність проведення інвентаризації лісів України математико-статистичним методом [Електронний ресурс] / Цурик С. І. // Наукові праці Лісівничої академії наук України ; НБУ ім. Вернадського. – 2003. – № 2. – С. 43–48. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua.